

עו"ד אבי גרוסמן מצטרף כשותף וראש תחום תחרות והגבלים עסקיים במשרד AYR; וכן, סקירה מקצועית בעניין חובת פיקוח של נושא משרה לפי חוק התחרות

לקוחות, עמיתים וחברים יקרים,

אנו שמחים להודיע על הצטרפותו של עו"ד אבי גרוסמן אל שורת השותפים של הפירמה. אבי בעל מומחיות בדיני חוק התחרות הכלכלית ויעמוד בראש תחום תחרות והגבלים עסקיים.

אבי שימש בתפקידים שונים ברשות התחרות במשך כ- 14 שנים; בתפקידו האחרון עמד בראש תחום תקשורת, הייטק, קניין רוחני, תעשיות ביטחוניות ותיירות במחלקת שווקים, ועסק בבדיקת מיזוגים מורכבים בתחומים אלו. כמו כן, במסגרת תפקידו ייצג אבי את עמדת רשות התחרות בפני ועדות הכנסת השונות.

אבי היה שותף לתכנון מדיניות ועיצוב אסדרה ממשלתית בתחומים שונים בשוק התקשורת הישראלי, ובתוך כך היה חבר בצוות "מתווה הסיבים" שהמלצותיו יושמו על ידי שר התקשורת והביאו לתיקון חוק התקשורת. כמו כן, אבי היה חבר בועדה לאסדרת תחום השידורים הישראלי שבמסגרתה אף מונה לעמוד בראש תת ועדה בין משרדית - משרד התקשורת, אנף תקציבים ומועצת שידורי הכבלים והלוויין - שעסקה בנושא "שידורי הספורט בישראל".

קודם לכן, שימש אבי כראש צוות במחלקה המשפטית של רשות התחרות, ניהל תיקי עבירות צווארון לבן בנוגע לעבירות הגבלים ומרמה, וייצג את הרשות בהליכים פליליים ואזרחיים בפני בית המשפט ובפני בית הדין לתחרות.

סקירה מקצועית אודות גזר דין בעניין חובת פיקוח של נושא משרה לפי חוק התחרות

לאחרונה קבע בית המשפט המחוזי בלוד כי נושא משרה בתאגיד ירצה עונש מאסר של שלושה חודשים בעבודות שירות וישלם קנס בסך 75 אלף שקלים בגין חלקו בקרטל המעליות.

כתב האישום בקרטל המעליות כלל שורה של הסדרים כובלים בין חברות מעליות שונות, במסגרתו הסכימו החברות שלא להתחרות אחת בשנייה בכל הנוגע ללקוחות קיימים שלהן. כתב האישום הוגש כנגד נושאי משרה בכירים בחברות המעליות, כמו גם נגד עובדים בחברות אשר הם אלה שהגיעו להסכמות בין החברות.

גזר הדין שניתן לאחרונה עוסק בנושא משרה בכיר בתאגיד אשר לא היה מעורב בהסכמות ואף לא היה מודע לקיומן בזמן אמת, ועל אף זאת הורשע במסגרת הסדר טיעון בעבירה לפי סעיף 48 לחוק התחרות הכלכלית וכאמור, ירצה עונש מאסר בעבודות שירות של שלושה חודשים וייקנס בסכום של 75 אלף שקלים.

סעיף 48 לחוק התחרות הכלכלית קובע כי נושא משרה בתאגיד חייב לפקח ולעשות כל שניתן למניעת עבירה לפי חוק התחרות בידי התאגיד או בידי עובד מעובדיו; העונש הקבוע בחוק הוא עד שנת מאסר וכן קנס. עוד נקבע בסעיף זה כי במידה שנעברה עבירה לפי חוק זה בידי תאגיד או בידי עובד מעובדיו, ישנה חזקה כי נושא המשרה בתאגיד הפר את חובתו, אלא אם כן הוכיח כי עשה כל שניתן כדי למלא את חובתו.

משמעות הדברים היא, כי נושא משרה בתאגיד חב בחובת פיקוח רחבה בכל הנוגע לעבירות על חוק התחרות הכלכלית, והוא עלול למצוא את עצמו מואשם ומורשע בפלילים בעבירה שעונשה הוא עד שנת מאסר גם במקרה ולא היה מעורב בביצוע העבירה או היה בכלל מודע לכך שמי מעובדי התאגיד מבצע עבירה לפי חוק התחרות.

מדובר בחובה רחבה מאד המטילה אחריות רבה על נושא המשרה למנוע עבירות על חוק התחרות. החוק אף קובע חזקה שנושא המשרה הפר את חובת הפיקוח שלו, אלא אם כן הוא הצליח להוכיח כי עשה ככל שניתן למלא את חובתו. החוק לא מפרט מהן הפעולות בהן צריך לנקוט נושא המשרה על מנת להיכנס להגנה המנויה בחוק, אולם רשות התחרות הזכירה במהלך שלב הטיעונים לעונש בתיק זה מספר דוגמאות לפעולות אשר תלמדנה על כך שנושא המשרה אכן מילא את חובת הפיקוח שלו. בין היתר אזכרו הפעולות הבאות: מיסוד והקמה של תוכניות אכיפה פנימיות בחברה; וידוא ציות לדיני התחרות; הטמעת תרבות ארגונית של ציות בחברה; הפעלת מערך הדרכות לעובדים בכל הנוגע להוראות חוק התחרות; ביצוע פעולות ניטור ואיתור הפרות אפשריות של החוק כך שניתן יהיה לגלות את ההפרות בזמן אמת ולמנוע את התמשכותן.

מדובר בהרשעה שנייה בקרטל המעליות בגין עבירות של הפרת חובת פיקוח של נושא משרה, וקדמה להרשעה זו הרשעה של מנכ"ל חברת "קונה" בעבירה דומה (אף הוא במסגרת הסדר טיעון) – בה העונש עמד על 75 יום עבודות שירות וקנס של 50 אלף שקלים.

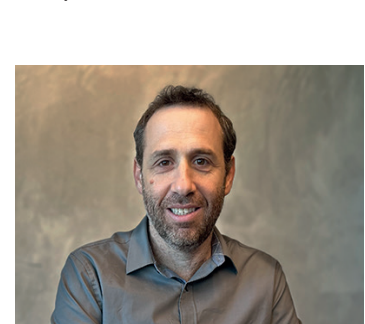
בשני המקרים הוזכרו בנסיבות לקולא העובדה שמדובר בהסדר טיעון בשלב מוקדם במסגרתו הודו הנאשמים בביצוע העבירות ללא ניהול הליך הוכחות, כך שנראה שרמת הענישה הנוכחית צפויה להחמיר.

יש לציין שעל אף שבשני המקרים בוצעו פעולות שונות על ידי נושאי המשרה שמטרתן הייתה הגברת היכולת התחרותית של החברות, לא הוכרו פעולות אלה כפעולות אשר יכולות לסתור את החזקה ונושאי המשרה הורשעו. בין היתר ננקטו פעולות שנועדו להגביר את התחרותיות של החברה, נוהל אישורים לעסקאות, פעולות לטיוב השירות ללקוחות וכיוצ"ב. פעולות מסוג זה לא מספיקות כדי לסתור את החזקה אלא יש צורך בפעולות פיקוח אקטיביות ומתמשכות למניעת עבירות בתחום התחרות.

סעיף 48 תוקן במהלך שנת 2019 וזהו המקרה השני מאז התיקון בו הורשע נושא משרה בעבירה לפי סעיף זה, ולמעשה הפעם הראשונה בה במסגרת הליך משפטי רשות התחרות מבהירה מהן סוג פעולות הפיקוח אותן יש לנקוט על מנת לסתור את החזקה של הפרת חובת הפיקוח.

לסיכום: על מנת שנושא המשרה יעמוד בחובת הפיקוח המוטלת עליו במסגרת החוק, ויוכל לסתור את החזקה המצויה בסעיף 48 לחוק התחרות עליו לנקוט בפעולות אקטיביות ומתמשכות ולהטמיע תוכנית אכיפה אפקטיבית על מנת לוודא שעובדי החברה מכירים את חוק התחרות ומיישמים את הוראותיו כהלכה.

לרשותכם לכל שאלה,

עו"ד אבי גרוסמן, שותף
ראש תחום תחרות והגבלים עסקיים

AviG@ayr.co.il

צוות תחרות והגבלים עסקיים במשרדנו מעניק שירות משפטי וליווי צמוד לגופים ולנושאי משרה בכל הנוגע ליישום הוראות חוק התחרות הכלכלית.